

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL – 4101-010-03/2014

P/14/109

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn

T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30

lol@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/109 – Skuteczność wybranych form aktywnego przeciwdziałania bezrobociu w niektórych województwach
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontroler	Krzysztof Szliszka - doradca ekonomiczny, legitymacja służbowa nr 12261
Jednostka kontrolowana	Powiatowy Urząd Pracy w Braniewie, ul. Kościuszki 118,14-500 Braniewo (zwany dalej „Urzędem” lub „PUP”).
Kierownicy jednostki kontrolowanej	Jerzy Welke od 1 lipca 2005 r. Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Braniewie (dalej „Dyrektor”),

(dowód: akta kontroli str. 1)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Uzasadnieniem tej oceny jest:

- właściwe rozeznanie przez Urząd potrzeb w zakresie zatrudnienia osób bezrobotnych w powiecie braniewskim,
- skuteczne pozyskiwanie środków finansowych na realizację poszczególnych form aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych oraz uzyskiwanie zgody Powiatowej Rady Zatrudnienia na ich wykorzystanie,
- właściwe zabezpieczanie w zawartych umowach prawidłowego wykorzystania środków publicznych wydatkowanych na realizację poszczególnych form aktywizacji zawodowej.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły w szczególności niewłaściwego nadzoru nad realizacją organizacji staży, skutkującego m.in:

- akceptacją przez Urząd wniosków o zawarcie umowy zorganizowania stażu, które nie zawierały niektórych informacji wymaganych przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 sierpnia 2009 r.²,
- nie kwestionowaniem przekraczania czasu pracy stażystów ustalonego w ww. rozporządzeniu (8 godzin dziennie i 40 godzin tygodniowo),
- wyrażeniem zgody na ponowne odbycie stażu przez tych samych bezrobotnych u tego samego organizatora na tym samym stanowisku pracy.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 sierpnia 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych (Dz.U. Nr 142, poz. 1160).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Planowanie wybranych form aktywizacji zawodowej bezrobotnych oraz środków na ich realizację

1.1. Sposoby pozyskiwania informacji od pracodawców oraz z innych źródeł nt. możliwych stanowisk zatrudnienia bezrobotnych

Opis stanu faktycznego

W złożonym wyjaśnieniu odnośnie określenia sposobu pozyskiwania informacji od pracodawców oraz z innych źródeł nt. możliwych stanowisk zatrudnienia bezrobotnych przez PUP, określenia zakresu, zasięgu i częstotliwości podejmowania informacji oraz osób odpowiedzialnych w tym zakresie oraz formalnego systemu agregowania i przetwarzania pozyskiwanych informacji Dyrektor Jerzy Welke podał (cyt.): „Dwie pracownice Urzędu pracujące na stanowiskach ds. pośrednictwa pracy mają w swoich zakresach czynności zapisany obowiązek kontaktów z pracodawcami w celu pozyskiwania ofert pracy, jak również oferowania usług rynku pracy wynikających z ustawy o promocji zatrudnienia. W związku z odbytymi spotkaniami z pracodawcami sporządzają one notatki z kontaktu oraz wprowadzają dane do systemu SYRIUSZ. Raz na kwartał zbiorcza informacja dotycząca kontaktów z pracodawcami przekazywana jest na samodzielne stanowisko ds. szkoleń. Obowiązki w tym zakresie posiadają także pozostałe cztery osoby zatrudnione na stanowiskach ds. pośrednictwa pracy. W związku z małym zainteresowaniem pracodawców kontaktami z PUP wizyty u pracodawców nie są zbyt częste, ich częstotliwość nie została formalnie w Urzędzie określona.”

(dowód: akta kontroli str.2-3)

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie sporządzane były plany szkoleń przewidzianych do realizacji przez PUP dla osób uprawnionych w latach 2011-2014. Plany szkoleń obejmowały szkolenia grupowe, szkolenia z zakresu aktywnego poszukiwania pracy oraz szkolenia indywidualne. Zawierały wykaz szkoleń przewidzianych do realizacji w roku kalendarzowym i dla każdego szkolenia określały: nazwę i zakres, liczbę miejsc dla uczestników, przewidywany termin realizacji i orientacyjny czas trwania w godzinach, charakterystykę osób, dla których szkolenie było przeznaczone, informację o egzaminie zewnętrznym, jeżeli był przewidziany, rodzaj zaświadczenia lub innego dokumentu potwierdzającego ukończenie szkolenia i uzyskanie kwalifikacji lub uprawnień.

Wykazy potrzeb szkoleniowych bezrobotnych i poszukujących pracy sporządzane były z wykorzystaniem: zgłoszeń osób uprawnionych, wyników badań potrzeb szkoleniowych osób uprawnionych, zgłoszeń pracowników powiatowego urzędu pracy, doradców zawodowych i pośredników pracy, zgłoszeń jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz centrów integracji społecznej.

(dowód: akta kontroli str.2-19)

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Urzędu w zbadanym zakresie.

1.2. Sposoby procedowania z uzyskanymi informacjami od pracodawców oraz z innych źródeł

Opis stanu faktycznego

Urząd dokonał rozeznania lokalnego rynku pracy m.in. poprzez zlecenie opracowania podmiotom zewnętrznym analizy potrzeb rynku pracy, której przedmiotem było zebranie informacji za pośrednictwem ankiet w sprawie oczekiwań pracodawców i bezrobotnych w stosunku do PUP. W latach 2011-2013 PUP dwukrotnie zlecił podmiotom zewnętrznym opracowanie analiz dotyczących lokalnego rynku pracy, w wyniku czego uzyskał dwie publikacje współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, a mianowicie:

- w 2011 r. - Badanie lokalnego rynku pracy: „Zapotrzebowanie na zawody, kwalifikacje i umiejętności zawodowe w powiecie braniewskim” W opracowaniu wzięto pod uwagę wszystkich potencjalnych pracodawców na obszarze powiatu braniewskiego,
- w 2013 r. – Badanie lokalnego rynku pracy: „Analiza sytuacji osób bezrobotnych do 30. roku życia oraz osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia”.

(dowód: akta kontroli str. 2-3)

W kontrolowanym okresie PUP nie opracowywał planów dotyczących form aktywizacji zawodowej bezrobotnych (za wyjątkiem planów szkoleń). W celu określenia potrzeb pracodawców, PUP korzystał m.in. z informacji podawanych na stronach internetowych pracodawców, a także informacji przekazywanych przez pracodawców pośrednikom pracy zatrudnionym w PUP, w trakcie prowadzonych spotkań.

PUP nie posiadał informacji o liczbie osób aktywnych i biernych zawodowo na terenie powiatu braniewskiego.

Powiat braniewski nie dysponował również regionalnym planem w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str.2-3 i 20)

W okresie 2011-2014 (I kwartał) PUP nie realizował programów specjalnych, w związku z czym nie opracowywał i nie przedstawiał do opiniowania Powiatowej radzie zatrudnienia mierników rezultatu.

Urząd nie prowadzi badania odrębnego rezultatów programów realizowanych ze środków algorytmowych Funduszu Pracy. Po zakończeniu roku (w kwietniu) sporządzany jest załącznik Nr 6 do sprawozdania MPiPS-01, na podstawie którego przedstawiane są rezultaty działań Urzędu w zakresie realizacji aktywnych form.

(dowód: akta kontroli str.21)

Dyrektor wyjaśnił, że przy planowaniu form aktywizacji zawodowej w PUP w latach 2011-2013 nie dokonywano analizy efektywności alokacyjnej. Przy ustalaniu zakresu form aktywnych brano pod uwagę wielkość przyznanych środków Funduszu Pracy. Nie planowano ich przed przyznaniem środków finansowych.

(dowód: akta kontroli str.22-23)

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Urzędu w zbadanym zakresie.

2. Realizacja zaplanowanych, wybranych form aktywizacji osób bezrobotnych

2.1. Adekwatność pozyskanych środków na określone formy aktywizacji w stosunku do zaplanowanych i wnioskowanych

Opis stanu faktycznego

W latach 2011-2014 (I kwartał) Urząd nie sporządzał planu zapotrzebowania środków na realizację form aktywnych. Podział środków następował po otrzymaniu informacji o wielkości tzw. „środków algorytmowych” przyznanych na formy aktywizacji.

(dowód: akta kontroli str.24-27)

W okresie 2011-2013 dokonano łącznie 10 zmian podziału środków otrzymanych z Funduszu Pracy na aktywne formy łagodzenia bezrobocia, z tego:

- trzy zmiany w 2011 r.,
- cztery w 2012 r.,
- trzy w 2013 r.

We wszystkich przypadkach zmiany te zostały zaopiniowane i zatwierdzone uchwałami przez Powiatową Radę Zatrudnienia w Braniewie.

(dowód: akta kontroli str.28-31)

Dyrektor PUP wyjaśnił m.in., że:

1. „Plan podziału środków przeznaczonych na wszystkie formy aktywizacji zawodowej jest sporządzany po przyznaniu tych środków przez Ministra Pracy. Przewiduje się w nim na jakie formy aktywne zostaną skierowane środki oraz ile osób i miejsc pracy może być objętych tymi pieniędzmi. Plan ten jest przedstawiany na posiedzeniu Rady Zatrudnienia i po zaopiniowaniu oraz ewentualnych zmianach przeznaczony do realizacji. Zwykle jest to okres na początku roku. Na 2014 rok otrzymaliśmy decyzje Ministra już w dniu 19.12.2013 r. jako wstępny przydział środków, a korektę z ostateczną wersją 17.04. 2014 r.

Wcześniejsze sporządzanie takich planów, przed przyznaniem środków przez Ministra jest niecelowe, ponieważ środki te nie są przyznawane wg naszego planu i zapotrzebowania, a wynikają one z podziału ogólnej kwoty Funduszu Pracy dzielonej wg algorytmu na poszczególne powiaty.

2. Po podjęciu uchwały przez Powiatową Radę Zatrudnienia o pozytywnym zaopiniowaniu podziału środków na aktywne formy łagodzenia skutków bezrobocia następuje realizacja, tj. przyjmowane są wnioski i zawierane umowy na poszczególne formy w ilościach zabezpieczonych środków. Po kilku miesiącach np. w miesiącu lipcu lub sierpniu dokonuję analizy wydatkowanych środków w poszczególnych formach. Jeżeli jest potrzeba sporządzenia projektu korekty przeznaczenia środków i z tych gdzie jest słabsze zainteresowanie przenoszone są na takie, gdzie obserwuje się braki. Powiatowa Rada Zatrudnienia opiniuje zmiany i wdrażane są do realizacji.

PUP może również otrzymać środki poza Funduszem Pracy jeśli wystąpi z dodatkowym wnioskiem lub projektem na ogłoszoną Rezerwę Ministra. Wówczas to minister określa przeznaczenie i warunki jakie należy spełnić. Jeśli złożymy wniosek to mamy obowiązek zrealizować wydatki zgodnie z zasadami określonymi przez ministra.

PUP przy udziale Powiatowej Rady Zatrudnienia sam określa na jakie formy aktywizacji przeznaczyć środki przyznane z Funduszu Pracy w ramach algorytmu, a więc nie ma takich możliwości, aby otrzymać pieniądze na nieprzewidywane formy lub nie otrzymać na daną formę żadnych środków.

PUP też świadomie na niektóre z form zapisanych w ustawie nie przeznaczają środków ponieważ np. są mało efektywne, zbyt kosztowne, brak zainteresowania. W wydatkowaniu środków obowiązuje zasada oszczędnego i efektywnego gospodarowania przyznany limitem.

3. Gdybym miał możliwość decydowania o przeznaczeniu otrzymanych środków, przede wszystkim z Rezerwy Ministra, to mógłbym je kierować na te formy, na które widzę zapotrzebowanie (podobnie jak w przypadku środków z Funduszu Pracy – algorytmu).”

(dowód: akta kontroli str. 25-27)

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Urzędu w zbadanym zakresie.

2.2. Stopień realizacji i finansowania niezbędnych, z punktu widzenia regionu, form aktywizacji zawodowej

W kontrolowanym okresie Urząd otrzymał, w ramach podziału według algorytmu ze środków Funduszu Pracy („FP”) ogółem 9.215,5 tys. zł na realizację sześciu form aktywizacji zawodowej³ dla 1.714 osób bezrobotnych, w tym:

- 3.082,3 tys. zł dla 649 osób w 2011 r.,
- 2.827,7 tys. zł dla 488 osób w 2012 r.,
- 3.305,5 tys. zł dla 577 osób w 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 32-34)

W badanym okresie na realizację ww. sześciu form aktywizacji PUP uzyskał dodatkowe środki z:

- rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej w kwocie 8.894,4 tys. zł ogółem (w tym: 1.667,9 tys. zł w 2011 r., 2.827,7 tys. zł w 2012 r. i 4.389,8 tys. zł w 2013 r.),
- innych źródeł – 1.612,2 tys. zł (125 tys. zł w 2012 r., 1.030,1 tys. zł w 2012 r. i 457,1 tys. zł w 2013 r.).

Ogółem, na realizację sześciu form aktywizacji zawodowej 3.394 osób bezrobotnych, Urząd otrzymał środki finansowe w kwocie 19.722,2 tys. zł

W planie środków na 2013 r. wg wielkości otrzymanych z Funduszu Pracy przeznaczonych na realizację form aktywizacji zawodowej w PUP nie zaplanowano żadnych środków na udzielanie dotacji na podjęcie działalności gospodarczej. Na realizację tej formy otrzymano środki w terminie późniejszym w kwocie 684,0 tys. zł z przeznaczeniem dla 33 osób bezrobotnych.

(dowód: akta kontroli str. 32-34)

W złożonym wyjaśnieniu Dyrektor podał (cyt.): „W planie środków wg wielkości środków otrzymanych z Funduszu Pracy nie zaplanowano dotacji na podjęcie działalności gospodarczej, ponieważ w tym czasie zaplanowano środki pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację tej formy aktywizacji.

W latach 2011-2013 nie planowano mierników rezultatu dla poszczególnych form aktywizacji. Zgodnie ze Statystyką publiczną PUP nie jest zobowiązany do prowadzenia sprawozdań statystycznych z miernikami zrealizowanej formy aktywizacji ze środków Funduszu Pracy. Mierniki zrealizowanej formy aktywizacji są prowadzone jedynie dla Programów z Rezerwy Ministra oraz EFS”.

(dowód: akta kontroli str. 35-36)

³ Wybrane formy aktywizacji zawodowej to: staże, szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne, dotacje na działalność gospodarczą i refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Urzędu w zbadanym zakresie.

2.3. Sposób sprawowania kontroli zarządczej nad prawidłowością wydatkowania środków w ramach realizacji danej formy

2.3.1. W zarządzeniu Nr 12/11 z dnia 08.12.2011 r. w sprawie wprowadzenia do użytku bieżącego Instrukcji kontroli zarządczej w Powiatowym Urzędzie Pracy w Braniewie, Dyrektor PUP ustalił m.in., że:

- Główny Księgowy Urzędu zobowiązany jest do opracowania w formie pisemnej i stałego aktualizowania procedur finansowych,
- procedury kontroli finansowej w Urzędzie oraz oceny celowości dokonywania wydatków, bieżącej kontroli finansowej i obiegu dokumentów finansowo-księgowych, procesów gromadzenia środków publicznych określa Polityka Rachunkowości.

(dowód: akta kontroli str.37-40)

W zarządzeniu Nr 14/11 z dnia 30.12.2011 r. w sprawie wprowadzenia Procedur sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych, Dyrektor PUP określił zasady postępowania z dokumentami związanymi z wydatkowaniem środków finansowych na poszczególne formy aktywizacji zawodowej bezrobotnych, a mianowicie:

- z wypłatą świadczeń dla bezrobotnych – zasiłków stypendiów, dodatków aktywizacyjnych,
- ze szkoleniami bezrobotnych i fakturami za szkolenia,
- z refundacją prac subsydiowanych/ interwencyjnych, robót publicznych, prac społecznie użytecznych, zatrudnienia wspieranego,
- z przyznaniem jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- z refundacją kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

(dowód: akta kontroli str. 41-45)

Z dokumentacji PUP wynika, że w okresie 2011-2013 w Urzędzie obowiązywały zasady dotyczące form aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych określone w:

- załączniku Nr 1 do zarządzenia Nr 2/11 Dyrektora z dnia 28.02.2011 r. w sprawie wprowadzenia „Zasad organizowania stażu” oraz „Zasad dokonywania refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej” i „Zasad finansowania szkoleń”,
- załączniku Nr 1 do zarządzenia Nr 1/12 Dyrektora z dnia 13.02.2012 r. w sprawie wprowadzenia zmian do „Zasad organizowania stażu” oraz „Zasad dokonywania refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej”,
- załączniku Nr 1 do zarządzenia Nr 1/13 Dyrektora z dnia 11.01.2013 r. w sprawie wprowadzenia „Zasad organizowania stażu” oraz „Zasad dokonywania refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej”.

(dowód: akta kontroli str. 46)

2.3.2. Analiza sześciu losowo wybranych umów dotyczących form aktywności zawodowej zrealizowanych w PUP w latach 2013-2014 (po jednej umowie w zakresie sfinansowania szkoleń dla bezrobotnych, odbycia stażu przez bezrobotnego, przyznania środków na podjęcie działalności gospodarczej, refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego, organizacji i finansowania prac interwencyjnych oraz zorganizowania zatrudnienia w ramach robót publicznych) wykazała m.in., że w umowach tych zawarto zapisy dotyczące zabezpieczenia prawidłowego wykorzystania środków publicznych na realizację tych form:

- szkolenie - wizyty monitorujące, sprawdzanie dokumentacji wymaganej umową w trakcie i po zakończeniu szkoleń oraz przedłożenie dokumentów potwierdzających ukończenie szkolenia lub nabycie kwalifikacji zawodowych,
- staż - wizyty monitorujące, przedkładanie list obecności, informowanie o wszelkich zmianach dot. realizacji stażu,
- podjęcie działalności gospodarczej - monitoring prawidłowości wykorzystania przyznanej kwoty, zabezpieczenie zwrotu dofinansowania w formie poręczenia cywilnego, dostarczenie kserokopii deklaracji podatkowej dot. VAT,
- refundacja kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy – umożliwienie pracownikowi PUP przeprowadzenia monitoringu, zabezpieczenie zwrotu dofinansowania w formie poręczenia cywilnego, dostarczenie do PUP co miesiąc deklaracji RCX oraz kserokopii deklaracji podatkowej VAT,
- prace interwencyjne - refundacja na wniosek pracodawcy, po przedłożeniu dokumentów – kopii listy płac wraz z pokwitowaniem odbioru wynagrodzenia, kopii deklaracji ZUS DRA, RCA raportu imiennego, kserokopii potwierdzającej opłacanie składki na ubezpieczenie społeczne, kserokopie zwolnień lekarskich. Możliwość kontroli w zakładzie pracy i dokumentów związanych z zatrudnieniem osób skierowanych oraz stanu zatrudnienia w zakładzie w okresie trwania umowy. Informowanie o wszelkich zmianach, przekazywanie dokumentów dotyczących zatrudnienia i refundacji, zwrot środków w przypadku nie wywiązania się z warunków umowy,
- roboty publiczne - refundacja na wniosek wykonawcy robót publicznych, po przedłożeniu dokumentów – kopii listy płac, kopii deklaracji ZUS DRA, RCA raportu imiennego, kserokopii potwierdzającej opłacanie składki na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, FP, kserokopie zwolnień lekarskich. Możliwość przeprowadzenia wizyt monitorujących. Informowanie o wszelkich zmianach, przekazywanie dokumentów dotyczących zatrudnienia i refundacji, zwrot środków w przypadku nie wywiązania się z warunków umowy.

(dowód: akta kontroli str. 47-106)

2.3.3. W przypadku ww. 6 umów Urząd wykorzystywał swoje uprawnienia, przewidziane w umowie na realizację danej formy, w sposób następujący:

- szkolenie – wyegzekwowanie od organizatora szkolenia list obecności za okres VI-VII 2013 r., dziennika zajęć z arkuszami ocen, sprawozdania z zakończenia kursu przez jego uczestnika, zaświadczenia o ukończeniu kursu, świadectwo książeczki operatora urzędnika,
- staż – wyegzekwowanie od organizatora stażu list obecności za okres VIII-XI 2013 r. oraz sprawozdania z przebiegu stażu,
- podjęcie działalności gospodarczej – wyegzekwowanie od osoby bezrobotnej poręczenia cywilnego, monitoring zakupu udokumentowany notatką służbową z 13.08.2013 r. oraz monitoring prawidłowości wykorzystania środków na podjęcie działalności gospodarczej udokumentowany notatką z dnia 19.05.2014 r.,

- refundacja kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy – uzyskanie poręczenia cywilnego z 05.09.2013 r., monitoring w celu sprawdzenia prawidłowości wykorzystania refundacji kosztów udokumentowany notatką z 09.10.2013., wyegzekwowanie umowy o pracę z 18.10.2013 r. oraz dokumentacja ZUS P RCA za okres 12.2013 r. - 06.2014 r.,
- prace interwencyjne - wyegzekwowanie umów o pracę, przyjęcie wniosków o refundację wraz z wymaganymi dokumentami oraz wyegzekwowanie przedłożenia świadectwo pracy,
- roboty publiczne – wyegzekwowanie umowy o pracę, przyjęcie wniosków o refundację wraz z wymaganymi dokumentami za okres 03.2013 r. - 08.2013 r. oraz wyegzekwowanie przedłożenia świadectwa pracy.

(dowód: akta kontroli str.47-106)

Ustalone
nieprawidłowości

W umowie Nr CAZ.OS/638-1-18/13 w sprawie sfinansowania szkolenia indywidualnego zawartej 20.06.2013 r. pomiędzy PUP i Ośrodkiem Szkolenia Zawodowego Ochotniczych Hufców Pracy w Radomiu („OHP”), w § 1 ust. 2 ustalono, że OHP przeprowadzi w terminie od 21.06.2013 r. do 29.07.2013 r. szkolenie „Operator pompy do mieszanki betonowej klasy III”, w wymiarze 104 godzin. Z dokumentacji dotyczącej tego szkolenia wynika, że w wymienionym okresie zrealizowano natomiast 92 godziny szkolenia. W § 8 ww. umowy ustalono, że wszelkie jej zmiany wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.

(dowód: akta kontroli str. 47-59)

W ww. sprawie Dyrektor PUP podał, że w umownym terminie zrealizowano 92 godziny szkolenia, natomiast 12 godzin zostało zrealizowanych po terminie, tj. 30 i 31.07.2013 r. Biorąc pod uwagę fakt, że zrealizowano założenia programowe w wymaganej liczbie 104 godzin szkoleniowych dokonano płatności za pełną realizację szkolenia.

(dowód: akta kontroli str.107-108)

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność Urzędu w zbadanym zakresie.

3. Skuteczność, efektywność i trwałość realizacji wybranych form aktywizacji zawodowej bezrobotnych

3.1. Zgodność sprawozdawczości z dokumentami źródłowymi dot. wybranych form

Opis stanu
faktycznego

3.1.1. Analiza dokumentów źródłowych dotyczących sześciu losowo wybranych umów, wymienionych w p. 2.3.2 niniejszego wystąpienia pokontrolnego wykazała, że w 5 przypadkach dokumentacja była kompletna i zawierała wszystkie dokumenty wymagane przepisami właściwych rozporządzeń Ministra Pracy i Polityki Społecznej⁴.

(dowód: akta kontroli str.109-111)

⁴ z dnia 14 września 2010 r. w sprawie standardów i warunków prowadzenia usług rynku pracy (Dz.U. z Nr 177, poz. 1193 ze zm.), z dnia 7 stycznia 2009 r. w sprawie organizowania prac interwencyjnych i robót publicznych oraz jednorazowej refundacji kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenie społeczne (Dz.U. Nr 5, poz. 25), z dnia 23 kwietnia 2012 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznania środków na podjęcie działalności gospodarczej (Dz.U. poz. 457).

W jednym przypadku PUP zaakceptował wniosek z dnia 18.10.2012 r. o zawarcie umowy na zorganizowanie stażu dla bezrobotnych, złożony przez Firmę Handlowo-Usługową „EDEN” z Ornety pomimo, że nie zawierał on, wbrew wymogowi § 1 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 sierpnia 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu pracy przez bezrobotnych (Dz.U. Nr 142, poz. 1160), danych odnośnie proponowanego okresu stażu pracy oraz niektórych elementów określonych w § 1 ust. 1 pkt 6 i 7 ww. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 sierpnia 2009 r. (wymagań kwalifikacyjnych oraz predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych bezrobotnego).

Urząd nie zakwestionował również czasu pracy wykazanego w listach obecności za okres listopad 2012 r. – kwiecień 2013 r. bezrobotnej S.G., odbywającej staż na podstawie zawartej w dniu 31.10.2012 r. umowy Nr 6/EFS 6.1.1/2012 pomimo, że w niżej wyszczególnionych okresach, jej czas pracy przekraczał 8 godzin na dobę oraz 40 godzin na tydzień:

- 08.11. – 14.11.2012 r. (48 godzin),
- 14.11. – 21.11.2012 r. (48 godzin),
- 01.12. – 07.12.2012 r. (48 godzin),
- 02.01. – 07.01.2013 r. (44 godziny),
- 08.01. – 14.01.2013 r. (48 godzin),
- 22.01. – 29.01.2013 r. (44 godziny),
- 02.02. – 07.02.2013 r. (48 godzin),
- 18.02. – 25.02.2013 r. (48 godzin),
- 02.03. – 07.03.2013 r. (48 godzin),
- 03.04. – 08.04.2013 r. (48 godzin).

(dowód: akta kontroli str. 60-74)

W myśl § 7 ust. 1 ww. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 sierpnia 2009 r. czas pracy bezrobotnego odbywającego staż pracy nie może przekraczać 8 godzin na dobę i 40 godzin tygodniowo.

W złożonym wyjaśnieniu Dyrektor PUP podał, że:

- we wniosku o zawarcie umowy stażu wnioskodawca określił proponowaną datę rozpoczęcia stażu, ale nie wpisał daty jego zakończenia. Pracodawcy byli poinformowani, że staże współfinansowane ze środków Unii Europejskiej przyznawane są na 6 miesięcy,
- czas pracy stażystki był wyższy niż określony w ww. rozporządzeniu, o czym nie poinformowała ona Urzędu, a jego pracownicy nie zwrócili na to uwagi.

(dowód: akta kontroli str. 112-115)

3.1.2. W przypadku wszystkich 6 ww. umów, wydatki związane z ich realizacją zostały ujęte w ewidencji księgowej PUP w prawidłowej wysokości.

(dowód: akta kontroli str. 109-111)

3.1.3. W latach 2011 – 2013, Urząd Pracy wykazał w rocznych sprawozdaniach: MPiPS-01 (o rynku pracy) oraz MPiPS-02 (o przychodach i wydatkach z Funduszu Pracy) m.in., że w przypadku niej wymienionych form aktywizacji:

- staże ukończyły 952 osoby, z których 373 znalazło zatrudnienie, efektywność zatrudnieniowa wyniosła 39,2%, a efektywność kosztowa –15.739 zł,
- szkolenia ukończyło 370 osób, z których 120 znalazło zatrudnienie, efektywność zatrudnieniowa wyniosła 32,4%, a efektywność kosztowa 8.955 zł,

- w pracach interwencyjnych uczestniczyło 899 osób, z których 436 znalazło zatrudnienie, efektywność zatrudnieniowa wyniosła 48,5% zaś efektywność kosztowa – 14.405 zł,
- roboty publiczne były wykonywane przez 183 osoby, z których po ich zakończeniu, 80 znalazło zatrudnienie, efektywność zatrudnieniowa wyniosła 43,7%, a efektywność kosztowa 11.730 zł,
- dotacje na działalność gospodarczą otrzymały 102 osoby, wszystkie znalazły zatrudnienie, efektywność zatrudnieniowa wyniosła 100,0%, a efektywność kosztowa – 18.868 zł,
- refundację kosztów wyposażenie stanowiska pracy zapewniono dla 171 osób, wszystkie te osoby były zatrudnione, efektywność zatrudnieniowa wyniosła 100,0%, a kosztowa – 20.312 zł.

(dowód: akta kontroli str. 116-139)

Zastępca Dyrektora PUP Lucyna Karczewska wyjaśniła, że w przypadku prac interwencyjnych i robót publicznych efektywność wyliczana jest zgodnie z objaśnieniami do załącznika nr 6 do sprawozdania MPiPS-01.

Przyjęto, że w przypadku podjęć działalności gospodarczej i refundacji wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy efektywność zatrudnieniowa równa się 100%. Wynika to z tego, że osoby bezrobotne, którym przyznano środki na podjęcie działalności gospodarczej są traktowane jako osoby, które jednocześnie wzięły udział w programie, zakończyły udział w programie i podjęły pracę. Natomiast liczba miejsc pracy określona w umowie z pracodawcą dotyczącej refundacji kosztów wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy jest równa liczbie osób, które podjęły pracę w ramach tej refundacji.

Wskaźniki te brane są pod uwagę przy pozyskiwaniu środków w ramach programów EFS oraz programów finansowanych z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej. W wniosku aplikacyjnym dokonywana jest analiza opisowa wybranych wskaźników.

(dowód: akta kontroli str.140-142)

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Urzędu w zbadanym zakresie.

3.2. Stałość zatrudnienia po upływie okresu tzw. trwałości formy aktywizacji

3.2.1. Dane dotyczące rodzaju i liczby form aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w PUP w latach 2011-2013, wygenerowane z systemu SYRIUSZ kształtowały się następująco (w nawiasie te same dane wynikające z planów po zmianach):

Rok	2011	2012	2103
1) staże	263 (296)	318 (369)	412 (466)
2) szkolenia	71 (90)	196 (201)	120 (144)
3) podjęcie działalności gospodarczej	17 (32)	34 (38)	22 (33)
4) doposażenie/wyposażenie stanowiska pracy	63 (39)	72 (59)	50 (74)
5) prace interwencyjne	294 (559)	234 (369)	233 (446)
6) roboty publiczne	102 (46)	54 (75)	70 (58)

(dowód: akta kontroli str.32-34 i 143-144)

Dyrektor PUP wyjaśnił, że ww. dane są nieporównywalne, gdyż dane wynikające z planu po zmianach obejmują wszystkie osoby, na które dokonano wydatki w danym roku (w tym osoby, które zakończyły daną formę aktywizacji), natomiast dane wygenerowane z systemu SYRIUSZ nie odzwierciedlają daty zakończenia formy aktywizacji.

(dowód: akta kontroli str. 145-146)

3.2.2. W okresie objętym kontrolą w PUP (dane wygenerowane z systemu SYRIUSZ):

- 1.831 osób bezrobotnych korzystało z jednej formy aktywizacji zawodowej,
- 297 osób – z dwóch form,
- 56 osób – z trzech form,
- 8 osób – z czterech form aktywizacji.

(dowód: akta kontroli str.147)

3.2.3. Analiza losowo dobranej próby 10 osób bezrobotnych korzystających z więcej niż trzech form aktywizacji w latach 2011-2013 w PUP wykazała m.in., że:

- 5 bezrobotnych korzystało z 4 form aktywizacji,
- 5 bezrobotnych korzystało z 3 form aktywizacji,
- 3 osoby nie uzyskały w ogóle zatrudnienia po zakończeniu danej formy aktywizacji,
- 7 osób uzyskało zatrudnienie, z czego: 1 osoba po zakończeniu trzeciej formy aktywizacji polegającej na pracach interwencyjnych, 1 osoba po zakończeniu czwartej formy, tj. wyposażenia stanowiska pracy, 2 osoby po zakończeniu trzeciej formy - szkolenia, 3 osoby po zakończeniu trzeciej formy – stażu.

(dowód: akta kontroli str.148-150)

Ustalone
nieprawidłowości

1) Urząd nie zakwestionował czasu pracy wykazanego w listach obecności za okres listopad 2012 r. – luty 2013 r. w przypadku bezrobotnej K. Dz., odbywającej staż na podstawie zawartej w dniu 31.10.2012 r. umowy Nr 10/EFS 6.1.1/2012 pomimo, że w niżej wyszczególnionych okresach, czas pracy przekraczał 40 godzin na tydzień:

- 19.11. – 25.11.2012 r. (56 godzin),
- 17.12. – 24.12.2012 r. (48 godzin),
- 03.01. – 09.01.2013 r. (56 godzin),
- 21.01. – 27.01.2013 r. (48 godzin),
- 05.02. – 10.02.2013 r. (48 godzin),
- 13.02. – 19.02.2013 r. (56 godzin).

(dowód: akta kontroli str. 151-63)

W myśl § 7 ust. 1 ww. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 sierpnia 2009 r. czas pracy bezrobotnego odbywającego staż pracy nie może przekraczać 8 godzin na dobę i 40 godzin tygodniowo.

W złożonym wyjaśnieniu Dyrektor PUP podał, że rzeczywiście czas pracy stażystki był wyższy niż określony w ww. rozporządzeniu, o czym nie poinformowała ona Urzędu, a jego pracownicy nie zwrócili na to uwagi.

(dowód: akta kontroli str. 112-115)

2) PUP zaakceptował wniosek o zawarcie umowy na zorganizowanie stażu dla bezrobotnych z dnia 02.11.2012 r. złożony przez Przedszkole Niepubliczne „Kubuś Puchatek” z Braniewa pomimo, że nie zawierał on, wbrew wymogowi § 1 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 sierpnia 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu pracy przez bezrobotnych danych odnośnie proponowanego okresu stażu pracy.

(dowód: akta kontroli str. 164-168)

Dyrektor PUP wyjaśnił, że we wniosku o zawarcie umowy o zawarcie stażu wnioskodawca określił proponowaną datę rozpoczęcia stażu, ale nie wpisał daty jego zakończenia. Pracodawcy byli poinformowani, że staże współfinansowane ze środków Unii Europejskiej.

(dowód: akta kontroli str. 112-115)

Opis stanu faktycznego

3.2.4. W okresie objętym kontrolą w PUP:

- 2.376 osób bezrobotnych korzystało z jednej formy aktywizacji zawodowej w jednym roku,
- 111 osób – z dwóch form,
- 9 osób – z trzech form aktywizacji.

(dowód: akta kontroli str. 169)

3.2.5. Efektywność staży oraz szkoleń zakończonych w danym roku, po których nastąpiło wyrejestrowanie uczestnika z rejestru osób bezrobotnych w terminie do 92 dni od daty zakończenia formy aktywizacji w latach 2011-2012 w PUP kształtowała się następująco:

- staże – od 7,9% w 2012 r. do 24,3% w 2011 r. (w przypadku zarejestrowania się osoby jako bezrobotnej w okresie 3 miesięcy od wyrejestrowania – od 4,7% w 2012 r. do 18,4% w 2013 r. i do 1 roku od wyrejestrowania – od 2,8% w 2012 r. do 16,0% w 2013 r.),
- szkolenia – od 9,2% w 2012 r. do 16,7% w 2013 r. (w przypadku zarejestrowania się osoby jako bezrobotnej w okresie 3 miesięcy od wyrejestrowania – od 8,2% w 2012 r. do 15,0% w 2013 r. i do 1 roku od wyrejestrowania – od 5,1% w 2012 r. do 11,7% w 2013 r.).

(dowód: akta kontroli str. 170)

Analiza dokumentacji dotyczącej 10 osób bezrobotnych najkrócej zatrudnionych po zakończeniu stażu lub szkolenia (6 stażystów i 4 uczestników szkoleń) wykazała m.in., że:

- wszystkie osoby uzyskały zatrudnienie po ukończeniu danej formy aktywizacji zawodowej, przy czym w 6 przypadkach zatrudnienie miało merytoryczny związek z ukończoną formą,
- wszystkie osoby zostały włączone do statystyki dotyczącej efektywności zatrudnieniowej z dniem podjęcia przez nie pracy,
- przyczyną rezygnacji z zatrudnienia i ponownego zarejestrowania się jako osoba bezrobotna był upływ okresu zatrudnienia (7 przypadków), rozwiązanie umowy o pracę na mocy porozumienia stron (1), wykonanie umowy zlecenia (1). W 1 przypadku Urząd nie posiadał informacji o przyczynie rezygnacji z zatrudnienia.

(dowód: akta kontroli str. 171-173)

3.2.6. W latach 2011-2013 w PUP w 3 przypadkach bezrobotni dwukrotnie skorzystali z odbycia stażu u tego samego organizatora (złożono 5 wniosków). W 5 wnioskach o zawarcie umowy na zorganizowanie stażu dla bezrobotnych, organizatorzy stażu wskazali osoby do odbycia stażu. W jednym przypadku organizator stażu nie wskazał takiej osoby (dotyczy pierwszego wniosku złożonego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Braniewie).

(dowód: akta kontroli str.174-203)

Ustalone
nieprawidłowości

W dwóch przypadkach Urząd wyraził zgodę na ponowne odbycie przez niżej wymienionych bezrobotnych staży u tego samego organizatora na tym samym stanowisku pracy:

- M.P. – staż w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Braniewie w okresie od 01.06.2012 r. do 30.11.2012 r. oraz w okresie od 01.03.2013 r. do 31.08.2013 r. na stanowisku pomoc administracyjna,
- W.Ż. – staż w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lelkowie w okresie od 16.06.2011 r. do 15.10.2011 r. oraz w okresie od 01.04.2012 r. do 30.06.2012 r. na stanowisku pracownik biurowy.

(dowód: akta kontroli str.174-203)

W myśl § 1 ust. 3 ww. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 sierpnia 2009 r. bezrobotny nie może odbywać ponownie stażu u tego samego organizatora na tym samym stanowisku pracy, na którym wcześniej odbywał staż.

Dyrektor PUP wyjaśnił, że ww. osoby bezrobotne zostały skierowane omyłkowo na odbycie stażu u tego samego organizatora na tym samym stanowisku.

(dowód: akta kontroli str.112-115)

Opis stanu
faktycznego

3.2.6.1. W okresie objętym kontrolą 401 organizatorów zorganizowało 956 staży, które zostały ukończone przez 952 osoby zarejestrowane w PUP (170 osób zostało wyrejestrowanych w okresie do 92 dni od zakończenia stażu i podjęło pracę u organizatorów staży).

(dowód: akta kontroli str. 204-216)

Analiza danych dotyczących 2 organizatorów staży o szczególnie niskiej efektywności zatrudnienia (Urząd Gminy w Braniewie /6,3%/ i Urząd Miasta i Gminy we Fromborku /8,3%/) wykazała m.in. że w latach 2011-2013:

- UG Braniewo zorganizował 16 staży dla 16 osób bezrobotnych. Wg danych wygenerowanych z systemu SYRIUSZ, spośród tych bezrobotnych jedna osoba podjęła zatrudnienie w Urzędzie - dzień po zakończeniu stażu (01.12.2012 r.) i była zatrudniona do 31.12.2012 r.,
- UMiG we Fromborku zorganizował 12 staży dla 12 osób bezrobotnych. Spośród tych bezrobotnych jedna osoba podjęła zatrudnienie w Urzędzie – trzy dni po zakończeniu stażu (03.12.2012 r.) i była zatrudniona do 31.01.2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 204-218)

W przypadku 19 osób bezrobotnych PUP nie posiadał informacji odnośnie przyczyn nie zatrudnienia stażystów przez organizatorów staży. Z danych źródłowych PUP wynika, że po zakończeniu stażu 5 osób bezrobotnych zostało zatrudnionych u organizatorów staży (3 osoby w następnym dniu po jego zakończeniu, 1 – na 3 dzień i 1 – w 23 dniu). Ponadto 3 osoby zostały zatrudnione u innych pracodawców (nie będących organizatorami staży) w ramach robót publicznych lub prac

interwencyjnych w terminie od 17 do 31 dni od zakończenia stażu (nie było to związane z odbytym stażem).

(dowód: akta kontroli str. 217-218)

W złożonym wyjaśnieniu Dyrektor PUP podał, że ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz ww. rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20.08.2009 r. nie określa wymogu zatrudnienia osoby bezrobotnej po zakończeniu umowy stażowej. Założeniem organizacji stażu jest nabywanie przez bezrobotnego umiejętności praktycznych o wykonywania pracy. Organizacja stażu u organizatorów, pomimo niezatrudnienia osoby bezrobotnej stwarza możliwość zdobycia doświadczenia w pracy przez osoby bezrobotne i jest motywacją do poszukiwania pracy.

(dowód: akta kontroli str. 219-220)

3.2.7. W latach 2011-2013 PUP udzielił dotacji na podjęcie działalności gospodarczej dla 102 osób bezrobotnych, w tym: 31 osobom w 2011 r., 38 w 2012 r. i 33 w 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 221-222)

Analiza dokumentacji dotyczącej 9 osób bezrobotnych, które w ww. okresie otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej i które w terminie od 382 do 437 dni od dnia rozpoczęcia tej formy aktywizacji ponownie zostały zarejestrowane jako osoby bezrobotne wykazała m.in., że we wszystkich przypadkach uczestnictwo danej osoby zaliczono jako 100% efektywne zatrudnieniowo z datą otrzymania przez bezrobotnego środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej (od jednego do sześciu dni od daty podpisania umowy o przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej).

(dowód: akta kontroli str.223-225)

Dyrektor PUP podał, że Urząd nie posiada informacji o przyczynach rezygnacji z kontynuacji prowadzenia działalności gospodarczej przez 9 ww. osób.

(dowód: akta kontroli str. 226-227)

3.2.8. W latach 2011-2013 Urząd pokrył pracodawcom koszt wyposażenia lub doposażenia 172 stanowisk pracy dla 241 bezrobotnych ze środków FP, EFS i PFRON.

Wystąpiły 3 przypadki ponownej rejestracji osób jako bezrobotne w terminie do 3 miesięcy od daty zatrudnienia na tych stanowiskach pracy. Analiza tych przypadków wykazała m.in., że:

- w 2 przypadkach efektywność zatrudnieniowa została zaliczona jako 100% z dniem podjęcia pracy przez osobę bezrobotną w ramach tej formy aktywizacji.
- przyczyną szybkiej rezygnacji z pracy było w przypadku 1 bezrobotnego rozwiązanie umowy na mocy porozumienia stron, a w przypadku drugiej osoby bezrobotnej - konieczność rozwiązania umowy w związku z brakiem wystarczających kwalifikacji bezrobotnego,
- w przypadku 1 bezrobotnego w PUP brak było ww. danych w związku z faktem, że korzystał on z tej formy aktywizacji na terenie właściwym dla PUP w Sosnowcu, przed zarejestrowaniem się w PUP w Braniewie.

(dowód: akta kontroli str.116-118, 222 i 228-232)

W dniu 30.11.2012 r. Dyrektor PUP zawarł z Powiatowym Centrum Medycznym Sp. z o.o. w Braniewie (zwanym dalej „PCM”) umowę Nr 741/03/12 o przyznanie środków na wyposażenie stanowiska osoby niepełnosprawnej (referent ds. medycznych i rozliczeń), na podstawie której ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dokonał m.in. refundacji na kwotę 23.500 zł części kosztów zakupu przez PCM samochodu ciężarowego marki Opel Vivaro. Zdaniem NIK, w tym przypadku ww. środek trwały nie stanowił jednak wyposażenia tego stanowiska i nie był niezbędny do wykonywania zadań referenta ds. medycznych i rozliczeń. Znajduje to potwierdzenie w wyjaśnieniach złożonych przez osobę zatrudnioną na ww. stanowisku, która stwierdziła, że od dnia zatrudnienia nie był on przez nią wykorzystywany do realizacji powierzonych zadań.

(dowód: akta kontroli str. 233-256)

W myśl art. 26e ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych⁵, pracodawca, który przez okres co najmniej 36 miesięcy zatrudni osobę niepełnosprawną zarejestrowaną w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostającą w zatrudnieniu, może otrzymać, na wniosek, ze środków Funduszu zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

W złożonym wyjaśnieniu Dyrektor PUP podał, że PUP dokonał ww. refundacji ponieważ PCM zatrudniło osobę niepełnosprawną na stanowisku referenta ds. medycznych i rozliczeń, do której obowiązków należało rozliczanie komórek organizacyjnych Spółki znajdujących się w Płoskynie i Pieniężnie oraz monitorowanie ruchu pojazdów będących w wyposażeniu Zespołu Ratowników Medycznych. Do wykonywania tych obowiązków niezbędnym wyposażeniem był samochód, umożliwiający osobie niepełnosprawnej dotarcie do ww. miejscowości.

(dowód: akta kontroli str.257-259)

3.2.9. W badanym okresie w PUP skierował 881 osób do prac interwencyjnych i 186 osób do robót publicznych, które podjęły zatrudnienie.

Analiza 10 przypadków osób, które najkrócej pracowały (po pięć z każdej z tych grup), wykazała m.in., że:

- okres zatrudnienia wynosił od 24 do 31 dni przy pracach interwencyjnych i od 22 do 31 dni przy robotach publicznych,
- czas uczestnictwa osób wynikał z okresu, na jaki zawarto umowę w 5 przypadkach (w 1 przy pracach interwencyjnych oraz 4 przy robotach publicznych). W 5 przypadkach czas był krótszy od 4 do 9 dni od określonego w umowie,
- w żadnym z analizowanych przypadków nie wykazano tych form jako efektywnych zatrudnieniowo,
- przyczynami ponownego zarejestrowania się, jako osoba bezrobotna, w tak krótkim okresie czasu było zakończenie czasu zatrudnienia w terminach określonych w 5 zawartych umowach. W przypadku 5 umów, których termin obowiązywania nie został zmieniony aneksami i był krótszy od 4 do 9 dni od określonego w umowach, ponowna rejestracja miała miejsce po jego upływie.

(dowód: akta kontroli str.227 i 260-266)

⁵ Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.

Ustalone
nieprawidłowości

Analiza danych źródłowych dotyczących ww. 10 osób wykazała, że w 4 przypadkach prac interwencyjnych oraz 1 robót publicznych, rzeczywisty czas uczestnictwa w danej formie aktywizacji był krótszy (od 4 do 9 dni) od określonego w umowach.

(dowód: akta kontroli str. 264-266)

Dyrektor PUP wyjaśnił, że jest to błąd wynikający z nie sporządzenia aneksów do umów o refundację prac interwencyjnych i robót publicznych, zmieniających terminy ich obowiązywania.

(dowód: akta kontroli str.267-268)

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Urzędu w zbadanym zakresie.

3.3. Metody monitorowania efektywności zatrudnieniowej wybranych form aktywizacji

Opis stanu
faktycznego

3.3.1. Dyrektor PUP podał, że informacje o efektach poszczególnych form aktywizacji, PUP czerpie z załącznika nr 6 do sprawozdania MPiPS-01, przygotowywanego w kwietniu każdego roku. Urząd nie prowadził dodatkowych badań efektywności zatrudnieniowej. Jedynie w 2013 roku przeprowadzono badanie trwałości umów w zakresie refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego, w ramach umów zawartych w 2011, poprzez oznaczenie trwałości umowy po upływie okresu wymaganego umową. W 2014 r. prowadzone są nadal badania efektywności zatrudnienia w ramach umów zawartych w 2012 r. Na potrzeby jednostek nadrzędnych w 2012 r. i 2013 r. przygotowywano informacje o efektywności zatrudnieniowej po zakończeniu okresu jej trwania w ramach dofinansowania działalności gospodarczej dla bezrobotnego w 2008 r. i w 2009 r. PUP nie przygotowywał analiz celowości realizacji danej formy.

(dowód: akta kontroli str. 269-270)

3.3.2. W II kwartale 2007 r. PUP został skontrolowany przez Najwyższą Izbę Kontroli Delegaturę w Olsztynie w zakresie wykorzystania środków publicznych na szkolenia bezrobotnych w latach 2005-2007 (I kwartał). W związku z przeprowadzoną kontrolą, NIK sformułowała m.in. wniosek pokontrolny dotyczący dokonywania przez PUP analiz efektywności zatrudnienia po 3 i 6 miesiącach od zakończenia kursów, zgodnie z posiadanymi standardami, oraz dokonywanie analiz porównawczych szkoleń w aspekcie ich optymalizacji.

Pismem z dnia 05.09.2007 r. Dyrektor PUP poinformował NIK, że Urząd wprowadzi obowiązek przeprowadzania analiz w ww. zakresie.

W odpowiedzi na pismo NIK z 18.06.2008 r. z prośbą o informację uzupełniającą określającą stan realizacji ww. wniosku pokontrolnego, Urząd poinformował, że okresowo po 3 i 6 miesiącach od zakończenia poszczególnych kursów badana jest efektywność zatrudnienia. Wnioski z tych badań wykorzystywane są przy prognozowaniu i planowaniu następnych szkoleń co ma służyć wyborowi najbardziej optymalnych kierunków kształcenia.

(dowód: akta kontroli str. 271-288)

Zadania z zakresu analizy efektywności szkoleń powierzono dwóm pracownikom Urzędu realizującym zadania z zakresu organizacji szkoleń, tj. starszemu referentowi zajmującemu stanowisko ds. rozwoju zawodowego (zakres zadań i czynności z 14.01.2008 r.) oraz pracownikowi na samodzielnym stanowisku ds.

organizacji szkoleń w Centrum Aktywizacji Zawodowej Urzędu (zakres zadań i czynności z 24.11.2010 r.).

(dowód: akta kontroli str. 289-292)

Analiza danych dotyczących losowo wybranych 57 przeprowadzonych w latach 2011-2013 szkoleń dla bezrobotnych wykazała, że we wszystkich przypadkach dokonano analizy efektywności szkolenia po 3 i 6 miesiącach od daty zakończenia kursów.

(dowód: akta kontroli str. 293)

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Urzędu w zbadanym zakresie.

IV. Wnioski

Wnioski
pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶, wnosi o:

1. Zwiększenie nadzoru nad pracownikami Działu Centrum Aktywizacji Zawodowej w PUP w celu wyeliminowania nieprawidłowości związanych z realizacją poszczególnych form aktywizacji zawodowej bezrobotnych.
2. Zweryfikowanie prawidłowości realizacji przez PCM warunków umowy z 30.11.2012 r. o przyznaniu środków na wyposażenie stanowiska osoby niepełnosprawnej, stosownie do wymogu określonego w § 5 ust. 2 ww. umowy.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag
i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Braniewo, dnia 17 lipca 2014 r.

Krzysztof Szliszka
Doradca ekonomiczny

Dyrektor Delegatury
Najwyższej Izby Kontroli
w Olsztynie

.....
Podpis

Andrzej Zyśk
Podpis

⁶ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm.

